

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU MŠSTAROJICKÁ LHOTA

Vzdělávací program byl vytvořen na základě dlouholetých zkušeností s prací s dětmi v různých předškolních zařízeních. Vychází z RVP PV jako závazného dokumentu. Podporuje princip, kdy je dítě považováno za „tvůrce“ sebe sama a potřebuje dospělého jako průvodce, který mu pomáhá se osamostatnit. Samo si volí činnosti a čas, který s nimi bude trávit (nabídka činností, vstřícný a respektující přístup) a má možnost učení se manipulací s využitím všech smyslů.

Cíle školního vzdělávacího programu

- Poskytnout dětem zdravé a bezpečné prostředí, kde se budou cítit dobře, kde budou akceptovány, respektovány a oceňovány. Prostor pro rozvíjení pozitivních vztahů v skupině vrstevníků, kterou budou děti považovat za své společenství a která jim umožní prožívat kamarádství a pocit, že patří tam, kde je mají rádi.
- vést děti k samostatnému myšlení, tvoření a jednání. Podporovat samostatné rozhodování a řešení výchovných situací a přispívat tak k utváření sebevědomých, vyrovnaných a zodpovědných osobností.
- Vytvořit podnětné prostředí, které bude podporovat dětskou zvědavost a schopnost učit se. Prostor, kde budou děti rozvíjet schopnost komunikace a učit se a objevovat.
- Maximálně spolupracovat s rodinami dětí, zapojit rodiče, prarodiče, sourozence do běžného chodu školy. Umožnit rodičům účastnit se programu během dne a dát jim možnost aktivně se zapojit. Spolupracovat při mimořádných akcích, oslavách, výletech atp.

Formy a metody vzdělávání a výchovy

- Základem práce s dětmi jsou dobré vztahy mezi učitelkami, učitelkou a dětmi, dětmi samotnými a učitelkou a rodiči.
- Hlavní metodou učení je pro děti hra jako spontánní činnost. Je důležité nechat dětem dostatečný prostor pro hru samotnou. Učitelka hru rozvíjí a zasahuje do ní až v případech, kdy je to přínosné. Učitelka dětem nabízí podněty a náměty pokud je o ně zájem, a pokud sama cítí, že je děti potřebují. Citlivě reaguje na zájem a otázky a zprostředkovává tak dětem nové zkušenosti a poznatky o světě.
- Při řízených činnostech učitelka využívá zejména prožitkového, situačního a kooperativního učení. Umožňuje dětem poznávat pomocí smyslů a prostřednictvím vlastní aktivity. Snaží se minimalizovat předávání hotových poznatků a informací.

- Děti si osvojují formy chování, přístupy a hodnoty také navzájem samy od svých vrstevníků.

- Učitelka vždy respektuje individuální vlastnosti osobnosti, schopnosti, možnosti a zájmy každého dítěte.

- Učitelka zařazuje do nabídky četbu a práci s knihou. Rozvíjí cíleně řeč dětí, jejich schopnost vyjádřit a obhájit vlastní názor, svoje pocity, popsat zážitky a podobně.

Vzdělávací obsah

Integrované tematické bloky:

1. To jsem já a moje rodina

Postupně objevovat nové prostředí a jeho možnosti. Poznávat blízké okolí a dávat do souvislostí nově nabyté poznatky. Umět stručně promluvit o sobě, svojí rodině (úměrně věku). Podchytit dětskou zvědavost a chuť porozumět věcem a přijít jim na kloub. Prohloubit jejich znalosti o fungování lidského organismu. Vyžívat encyklopedií a obrázkových materiálů, učit děti je používat. Pomocí her na něco rozšiřovat povědomí dětí o tom co obnášejí některé profese. Spolupracovat s rodiči při praktických ukázkách. Navštívit s dětmi některé služby, případně organizace ve vesnici kde budou mít možnost pozorovat dospělé při práci. Dramatizací pohádek a příběhů zlepšovat vyjadřovací schopnosti dětí, rozvíjet dovednosti spolupráce při organizování „divadelních představení“. Rozvíjet fantazii a výtvarné vyjadřování při výrobě různých převleků a masek. Zařazovat plošné i prostorové konstruování. Využívat také odpadových a přírodních materiálů. Nacvičit představení pro diváky. Zařadit do programu humor a nadsázku. Pracovat s knihou, seznamovat děti s klasickými světovými pohádkami, navštěvovat kulturní představení pro děti a zažít tak některá možná zpracování pohádek. Hrou na dětské hudební nástroje interpretovat některé pohádkové postavy.

- moje pocity
- rodina, blízcí
- obleky, převleky, divadlo, pohádky
- fantazie, příběhy
- povolání, profese

2. Jsme rádi, že máme kamarády

Cílem je navázání vztahů mezi dětmi navzájem i s učitelkami. Společné vytváření pravidel vzájemného chování a jejich postupné osvojování. Snaha o pochopení jejich smyslu. Učit děti navzájem spolu vycházet a respektovat individuální odlišnosti a věkové rozdíly mezi vrstevníky. Učit děti uvědomovat si svoje pocity a být schopny o nich hovořit, rozvíjet schopnost vnímat pocity ostatních dětí. Posílit v dětech vnímání individuality jedince na základě spolupráce s rodinou. Zařazovat takové činnosti, při kterých se děti navzájem lépe poznají a posílit tak jejich komunitní uvědomění v rámci školky, potažmo vesnice.

- odkud jsem, co vím o své vesnici
- objevujeme nové hračky
- poznáváme nové kamarády
- učíme se spolu dobře vycházet

3. Objevujeme svět

Na konkrétních příkladech ukázat dětem vývoj některých živočichů, pozorovat některá stádia v přírodě. U mladších dětí rozvíjet znalosti pojmenování mláďat některých známých zvířat. Seznámit děti s vodou jako s přírodním živlem nepostradatelným pro náš život, podpořit je v chápání nutnosti jeho ochrany. Všimnout si některých přírodních jevů a ukazů a prohloubit zájem dětí o ně a o jejich fungování (proč prší, jak vzniká duha, proč je ráno rosa, červánky, bouřka, vítr, jak funguje sopka atd.) Pomoci dětem si uvědomit, jak člověk vodu využívá a v čem je pro něj nepostradatelná a kdy může být nebezpečná. Zařazovat různé hry s vodou, pro přímé pozorování jejího charakteru. Rozvinout téma například zaměřením na život kolem rybníku nebo moře, zařazovat námětové hry a výtvarné na téma voda, námořníci, lodě, piráti atp. Učit děti zacházet s různým výtvarným materiálem, využívat hudební nástroje, poslech hudby s hudební tematikou. Zařazovat grafomotorické hry a úkoly pro všechny věkové skupiny. Vycházet ze znalostí a zájmů dětí při rozvíjení konkrétních znalostí jak některé stroje fungují a jak se ovládají. Například některé dopravní prostředky, přístroje v domácnosti, fotografický aparát, hudební nástroje atp. Využít literaturu, provádět pokusy, podporovat námětové hry. Zařazovat plošné i prostorové konstruování. Nabízet dostatek manipulačních činností a her, podporovat poznávání všemi smysly.

- lidské tělo, příroda, mláďata
- přírodní jevy (déšť, duha, sněhové vločky, vítr, sopka ...)
- stroje, přístroje, nástroje
- ochrana, ekologie, kde všude je na planetě voda
- koloběh vody v přírodě
- hry s vodou, větrem, pokusy
- lidé, zvířata-jak využívají vodu

4. Poznáváme, co je pro nás zdravé

Rozšířit znalosti o lokálních potravinách, třídění ovoce a zeleniny, ochutnávání, společné připravování svačinek. Při experimentování s jídlem rozvíjet zručnost dětí, schopnost odhadu a koordinaci pohybu. Vytvářet např. recepty pomocí obrázků, napodobování grafických znaků. Pomoci dětem si dát do souvislostí roční období a sklizeň některých druhů ovoce a zeleniny nebo obilovin. Pomoci dětem objevit složení některých základních potravin. Pěstováním na zahrádce posílit jejich vztah k přírodě a k práci, získávat kladné stravovací návyky. Učit se neplýtvat jídlem. Posilovat kladné kamarádké vztahy, umět se rozdělit, pomoci. Učit se vnímat různé odstíny barev.

- lokální ovoce zelenina
- drobné vaření společně s dětmi
- odkud pocházejí a z čeho se získávají různé potraviny

5. Chráníme naši přírodu

Seznamovat děti s životem v lese, středoevropskými zvířaty a rostlinami. Přímým pozorováním a kontaktem prohloubit znalost i vztah k nim. Využívat encyklopedie i pohádky, poezii moderní i lidovou s danou tematikou. Učit se zpaměti reprodukovat krátké texty. Zařadit například diskusi s místním hajným o ochraně lesa. Ukázat dětem praktické využití přírodních materiálů v denním životě. Poslouchat zvuky zvířat v lese, učit se poznávat některé druhy ptáků po hlase. Učit děti především vlastním příkladem jak se mají v přírodě chovat. Zařazovat pohybové hry zaměřené na rozvoj koordinace, posílení svalových skupin, protažení. Nabízet tvoření z přírodního materiálu.

- zvířata žijící u nás na poli a v lese
- rostliny, stromy
- ochrana a využívání – člověk a jeho zásahy

6. Vesele prožíváme zvyky a tradice

Seznámit děti s jinými kulturami, jejich výraznými prvky a tím posilovat toleranci k odlišnostem. Zařazovat poslech hudby různých žánrů, tanec, vaření a poznávání cizí kuchyně, koření, zkoušení neobvyklých chutí. Využívat všech smyslů. Povídat si o tom, jak jinde slaví lidé Vánoce, narozeniny, vstup do školy atp. Využít obrazový materiál případně video s dětskými pořady s uvedenou tematikou. Zkusit vyrobit nějaký tradiční nástroj. Nabízet nové hry, které hrají děti na různých koncích světa, a také podobné jako hrajeme u nás. Dávat dětem možnost k rozhovorům o výletech a dovolených s rodiči, ke sdílení zážitků. Ukázat zprostředkovaně dětem některé významné kulturní památky.

- každý jsme trochu jiný a je to je dobře
- odlišné kultury – jídlo, hudba, hry, zvyky (např. Vánoce v jiných kulturách...)
- zajímavé kulturní památky
- výroba masek na karneval